

Verslag bezoek Centrale Bank aan Clairfield International Benelux

België, 16 tot en met 19 september 2019

In de periode 16 tot en met 19 september 2019 bevond een delegatie van de Centrale Bank van Suriname (CBvS) onder leiding van president Robert van Trikt, zich in België om besprekingen te voeren in het kader van het moderniseren van de Bank, waarbij de focus met name wordt gelegd op het maximaal invulling geven aan artikel 9 lid f van de Bankwet (het bevorderen van een evenwichtige sociaal-economische ontwikkeling van Suriname). De besprekingen zijn gevoerd met Clairfield International Benelux (Clairfield) die de Bank ondersteunt in het onderhavige transformatieproces. Dit proces is onderverdeeld in vier projecten, namelijk Prodigy I: Asset Valuation, Prodigy II: opzet Surinaamse Participatie- en Investeringsmaatschappij (SPIM), Prodigy III: Transformatie CBvS tot moderne centrale bank en Prodigy IV: The Preservation of Nature (via een IPO). De delegatie bestond verder uit: Deputy Governor Faranaaz Alibaks-Hausil, mevr. Filecia Patterson, dhr. Ashween Angnoe, dhr. Arun Sankatsing en mevr. Peggy Tjon Kie Sim-Balker. Voorts heeft dhr. Lothar Wenninger namens de Bank ook deelgenomen aan de besprekingen.

Prodigy I: Asset Valuation

Bij dit project vindt er een waardering plaats van alle assets behorende aan de Staat Suriname. Er is een inventarisatie gemaakt van de assets en vervolgens zijn die onderverdeeld naar sector of type namelijk: financiële instellingen, nutsbedrijven, voedselverwerkingsbedrijven, grondstoffenverwerkingsbedrijven, bedrijven die overige publieke diensten leveren en natuurlijke hulpbronnen. Hierna wordt er een studie gemaakt bestaande uit: 1) een analyse van het betreffende product of de dienst op wereld en regionaal niveau en vervolgens een analyse van de Surinaamse markt, 2) een macro economische analyse en 3) een micro analyse waarbij wordt nagegaan welke eventuele belemmeringen er bestaan voor de plaatsing van de assets in SPIM en welke oplossingsmodellen voor handen zijn. Er is door Clairfield een presentatie gegeven over de houtsector en met betrekking tot de financiële sector is de Hakrinbank belicht.

De mate waarin en de snelheid waarmee aanwezige belemmeringen opgeheven kunnen worden zal bepalend zijn voor de keuze van de assets die als eerste overgeheveld zullen worden naar SPIM. Vooralsnog is de keus als volgt: natuurlijke hulpbronnen met name hout en water, Hakrinbank, Staatsolie (energiepoot), Energie Bedrijven Suriname (distributie poot) en Iamgold Corporation.

Prodigy II: opzet Surinaamse Participatie- en Investeringsmaatschappij (Fase 1 en 2)

Alvorens een voorstel te doen voor de opzet van een Participatie- en Investeringsmaatschappij voor Suriname heeft Clairfield een vergelijkende studie gemaakt van internationale voorbeelden van aandeelhoudersmodellen waarbij is gekeken naar twee modellen van België, één van Nederland en één van Noorwegen. Aan de modellen is een score toegekend op basis van de OECD "*guidelines on corporate governance of state owned enterprises*" (OESO-aanbevelingen) waarbij gelet wordt op Transparantie, Onafhankelijkheid, Professionalisering en Centralisatie van beleid en Objectiviteit inzake benoemingen (TOPCO-framework). Op basis van deze score is een voorstel gedaan om SPIM op te zetten conform de Belgische Federale Participatie- en Investeringsmaatschappij (FPIM).

De bedoeling van de meeting was om overeenstemming te bereiken ten aanzien van de structuur van SPIM. Gaandeweg de discussies is gekozen voor een combinatie van de modellen van FPIM van België en Noorwegen. Er is verder besloten om naar het Belgisch voorbeeld ook het wettelijk kader te formuleren waarbinnen SPIM kan opereren. SPIM wordt opgericht bij wet en er zullen aandelen zijn. Bepalingen in een nieuwe wet gaan boven regelingen in een bestaande wet waardoor huidige beletsels worden opgevangen zoals de blokkeringsregeling in de Mineralenwet die geldt voor Staatsolie en het feit dat Telesur geen NV is en derhalve geen aandelen kunnen worden getransfereerd naar de SPIM. De Belgische wet van 1962 die van toepassing is op FPIM zal als basis dienen bij de formulering van de betreffende Surinaamse wet.

Prodigy II zal in twee fasen worden uitgevoerd, namelijk Fase 1 waarbij gewerkt wordt aan de daadwerkelijke opzet van SPIM en Fase 2 welke de overplaatsing van assets naar SPIM betreft.

Prodigy III: Transformatie CBvS tot moderne centrale bank

Bij dit project ligt de focus op het transformatieproces van de Bank naar een "State of the Art Central Bank". Clairfield heeft hiervoor een stappenplan uitgewerkt dat er als volgt uitziet:

1. het maken van een snapshot van de huidige stand van zaken van de Bank. Hiervoor zal een team van Clairfield onder andere sleutelfiguren binnen de structuren van de Bank interviewen (september – december 2019);
2. besluit /overeenstemming ten aanzien van waar wij als Centrale Bank naar toe willen en hoe er te komen. In deze fase wordt ook gewerkt aan de opzet van een trainingsprogramma voor het Bankpersoneel. Clairfield heeft reeds een concept trainingsprogramma uitgewerkt. Fase 1 en 2 zouden moeten uitmonden in de opzet van een Strategisch Plan;
3. uitvoering van het Strategisch Plan (februari-augustus 2020);
4. op basis van het voorgaande een lange termijnplanning opstellen voor de periode 2020-2025.

Na de presentatie van Clairfield heeft de Bankpresident aangegeven dat de Bank reeds over een Strategisch Plan 2019-2021 beschikt waarna hij hieromtrent eveneens een presentatie heeft gehouden. Het Strategisch Plan zal bovengenoemd proces positief beïnvloeden. De President gaf verder aan dat het trainingsprogramma samen met de CBvS Academy uitgewerkt zal worden op basis van de behoeften die door de Directoraten is geïdentificeerd.

Bij Prodigy III wordt Clairfield bijgestaan door dhr. Jan Smets en mevr. Marcia de Wachter, respectievelijk voormalig Gouverneur en Directeur van de Nationale Bank van België.

Prodigy IV: The Preservation of Nature

Dit heeft betrekking op de Letter of Intent tussen de Staat en de heer Eger inzake het Centraal Suriname Natuureservaat. De bedoeling is dat er een IPO wordt uitgevoerd. De rechtspersoon die opgericht is, is geheel van de heer Eger. Het belang van de Staat is niet adequaat gewaarborgd. Hierover moet nog nader overleg met de Staat worden gepleegd.

Paramaribo, 2 oktober 2019

Peggy Tjon Kie Sim-Balker, Filecia Patterson en Arun Sankatsing